

Deddf Cartrefi Symudol (Cymru) 2013

2013 dccc 6

RHAN 2

TRWYDDEDU SAFLEOEDD CARTREFI SYMUDOL ETC.

Cyflwyniad

4 Trosolwg o'r Rhan

- (1) Mae'r Rhan hon yn gwneud darpariaeth ynghylch trwyddedu safleoedd rheoleiddiedig a materion perthynol.
- (2) Yn y Rhan hon—
 - (a) mae adrannau 5 i 8 yn gwneud darpariaeth ar gyfer trwyddedau safle,
 - (b) mae adrannau 9 i 25 yn gwneud darpariaeth ynghylch amodau trwyddedau safle,
 - (c) mae adrannau 26 a 27 yn gwneud darpariaeth ynghylch dirymu ac ildio trwyddedau safle,
 - (d) mae adrannau 28 a 29 yn ei gwneud yn ofynnol i reolwyr safleoedd fod yn bersonau addas a phriodol,
 - (e) mae adrannau 30 a 31 yn gwneud darpariaeth ar gyfer penodi rheolwyr interim,
 - (f) mae adrannau 32 a 33 yn cynnwys darpariaethau eraill ynglŷn â gorfodi, ac
 - (g) mae adrannau 34 i 39 yn cynnwys darpariaethau amrywiol ac atodol.

Trwyddedau safle

5 Gwahardd defnyddio tir fel safle rheoleiddiedig heb drwydded safle

- (1) Rhaid i berchennog safle rheoleiddiedig beidio ag achosi na chaniatáu i'r safle gael ei ddefnyddio fel safle rheoleiddiedig oni bai bod gan y perchennog drwydded o dan y Rhan hon ar gyfer y tir ("trwydded safle").

- (2) Mae person sy'n mynd yn groes i is-adran (1) yn cyflawni trosedd.
- (3) Mae person sy'n euog o drosedd o dan is-adran (2) yn agored o'i gollfarnu'n ddiannod i ddirwy.

6 Gwneud cais am drwydded safle

- (1) Mae cais am ddyroddi trwydded safle ar gyfer unrhyw dir i'w wneud gan berchennog y tir i'r awdurdod lleol y mae'r tir wedi ei leoli yn ei ardal.
- (2) O ran cais o dan yr adran hon—
 - (a) rhaid iddo bennu'r tir y gwneir y cais ar ei gyfer,
 - (b) rhaid iddo enwi'r ymgeisydd,
 - (c) os nad yr ymgeisydd fydd rheolwr y safle, rhaid iddo enwi'r person sydd am fod yn rheolwr ar y safle, a
 - (d) rhaid iddo gydymffurfio ag unrhyw ofynion eraill a bennir gan yr awdurdod lleol.
- (3) Rhaid i ymgeisydd, naill ai ar adeg gwneud y cais neu wedyn, roi i'r awdurdod lleol unrhyw wybodaeth arall y mae'n rhesymol i'r awdurdod lleol ofyn amdani.
- (4) I gyd-fynd â'r cais rhaid cael datganiad gan yr ymgeisydd—
 - (a) mewn achos lle nad yw'r ymgeisydd am fod yn rheolwr ar y safle, fod y person a enwir yn unol ag is-adran (2)(c), neu
 - (b) mewn unrhyw achos arall, fod yr ymgeisydd, yn berson addas a phriodol i reoli'r safle.
- (5) Caiff awdurdod lleol ei gwneud yn ofynnol i ffi a bennir gan yr awdurdod lleol gael ei hanfon ynghyd â'r cais am drwydded safle (gweler adran 36 ynglŷn â hyn).

7 Dyroddi trwydded safle

- (1) Caiff awdurdod lleol ddyroddi trwydded safle ar gyfer tir os oes gan yr ymgeisydd, pan ddyroddir y drwydded safle, hawl i fanteisio ar ganiatâd cynllunio i ddefnyddio'r tir fel safle i gartrefi symudol heblaw drwy orchymyn datblygu.
- (2) Os oes gan yr ymgeisydd hawl i fanteisio ar ganiatâd cynllunio o'r fath ar y dyddiad y mae'r ymgeisydd yn rhoi'r wybodaeth y gofynnir amdani yn rhinwedd adran 6, caiff yr awdurdod lleol ddyroddi trwydded safle ar gyfer y tir o fewn 2 fis ar ôl y dyddiad hwnnw neu, os bydd yr ymgeisydd a'r awdurdod lleol yn cytuno mewn ysgrifen y caniateir cyfnod hirach i'r awdurdod lleol ddyroddi trwydded safle, o fewn y cyfnod y cytunir arno.
- (3) Os caiff yr ymgeisydd hawl i fanteisio ar ganiatâd cynllunio rywbryd ar ôl rhoi'r wybodaeth y gofynnir amdani yn rhinwedd adran 6, caiff yr awdurdod lleol ddyroddi trwydded safle ar gyfer y tir o fewn 6 wythnos ar ôl y dyddiad y mae'r ymgeisydd yn cael yr hawl i fanteisio ar ganiatâd cynllunio neu, os bydd yr ymgeisydd a'r awdurdod lleol yn cytuno mewn ysgrifen y caniateir cyfnod hirach i'r awdurdod lleol ddyroddi trwydded safle, o fewn y cyfnod y cytunir arno.
- (4) Pan fo awdurdod lleol yn penderfynu peidio â dyroddi trwydded safle o dan is-adran (2) neu (3)—

- (a) rhaid i'r awdurdod lleol hysbysu'r ymgeisydd am y rhesymau dros y penderfyniad ac am hawl yr ymgeisydd i apelio o dan baragraff (b),
 - (b) caiff yr ymgeisydd, o fewn y cyfnod o 28 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r diwrnod y gwneir y penderfyniad, apelio at dribiwnlys eiddo preswyl yn erbyn y penderfyniad, ac
 - (c) ni chaniateir hawlio digollediad am golled a ddioddefir yn sgil y penderfyniad hyd nes y ceir canlyniad yr apêl.
- (5) Rhaid i awdurdod lleol beidio ar unrhyw adeg â dyroddi trwydded safle i berson y gŵyr yr awdurdod lleol ei fod wedi dal trwydded safle a ddirymwyd o dan adran 18 neu 28 lai na 3 blynedd cyn yr adeg honno.
- (6) Pan fo awdurdod lleol yn methu penderfynu ar gais am drwydded safle o fewn y cyfnod y mae'n ofynnol iddo wneud hynny, nid oes trosedd o dan adran 5 wedi ei gyflawni o ran y tir gan y person a wnaeth y cais am y drwydded safle ar unrhyw adeg ar ôl diwedd y cyfnod hwnnw hyd nes bod penderfyniad ar y cais wedi ei wneud.

8 Parhad trwydded safle

- (1) Daw trwydded safle'n weithredol ar yr adeg a bennir yn y drwydded safle neu odani ac, oni chaiff ei therfynu drwy gael ei dirymu, mae'n parhau mewn grym am y cyfnod a bennir yn y drwydded safle neu odani.
- (2) Rhaid i'r cyfnod hwnnw ddod i ben heb fod yn fwy na 5 mlynedd ar ôl y diwrnod y daw'r drwydded safle yn weithredol.

Amodau trwyddedau safle

9 Pŵer i osod amodau ar drwydded safle

- (1) Caniateir i drwydded safle a ddyroddir gan awdurdod lleol ar gyfer unrhyw dir gael ei dyroddi o dan unrhyw amodau y mae'r awdurdod lleol o'r farn ei bod yn angenrheidiol neu'n ddymunol eu gosod ar berchennog y tir er lles—
- (a) personau sy'n byw ar y tir mewn cartrefi symudol,
 - (b) unrhyw ddsbarth arall o bersonau, neu
 - (c) y cyhoedd yn gyffredinol.
- (2) Mae'r amodau y caniateir i drwydded safle gael ei dyroddi yn unol â hwy yn cynnwys amodau (ond heb fod yn gyfyngedig i amodau)—
- (a) i gyfyngu'r achlysuron pan osodir cartrefi symudol ar y tir er mwyn i bobl fyw ynddynt, neu gyfanswm y cartrefi symudol a osodir ar y tir at y diben hwnnw ar unrhyw un adeg,
 - (b) i reoli (boed drwy gyfeirio at eu maint, at eu cyflwr neu, yn ddarostyngedig i is-adran (3), at unrhyw nodwedd arall) y mathau o gartref symudol a osodir ar y tir,
 - (c) i reoleiddio ym mha safleoedd y gosodir cartrefi symudol ar y tir er mwyn i bobl fyw (yn enwedig er mwyn lleihau risg o lifogydd ac erydu arfordirol) ac i wahardd, cyfyngu neu reoleiddio fel arall ar osod neu godi ar y tir, ar unrhyw adeg pan fo cartrefi symudol wedi eu gosod ar y tir at y diben hwnnw, strwythurau a cherbydau o unrhyw ddisgrifiad a phebyll,
 - (d) i sicrhau y cymerir unrhyw gamau i gadw neu i wella amwynder y tir, gan gynnwys plannu ac ailblannu'r tir â choed a llwyni,

- (e) i sicrhau, ar bob adeg y bydd cartrefi symudol wedi eu gosod ar y tir, fod mesurau priodol yn cael eu cymryd i atal a chanfod tanau a bod dulliau digonol i ymladd tân yn cael eu darparu a'u cynnal,
 - (f) i sicrhau, ar bob adeg y bydd cartrefi symudol wedi eu gosod ar y tir, fod mesurau priodol yn cael eu cymryd i warchod rhag risg o lifogydd ac erydu arfordirol ac i gyfathrebu unrhyw risg hysbys i lifogydd neu erydu arfordirol i berson sy'n byw ar y tir mewn cartrefi symudol,
 - (g) i sicrhau bod cyfleusterau iechydol digonol, ac unrhyw gyfleusterau, gwasanaethau neu offer eraill a bennir, yn cael eu darparu i'w defnyddio gan bersonau sy'n byw ar y tir mewn cartrefi symudol a bod unrhyw gyfleusterau ac offer a ddarperir i'w defnyddio ganddynt yn cael eu cynnal yn briodol, ar bob adeg pan fo cartrefi symudol wedi eu gosod ar y tir er mwyn i bobl fyw ynddynt, ac
 - (h) i'w gwneud yn ofynnol i ddatganiad gael ei wneud, os bydd y person sy'n rheoli'r safle yn newid, gan ddeiliad y drwydded safle i'r awdurdod lleol fod y rheolwr newydd yn berson addas a phriodol i reoli'r safle.
- (3) Ni chaniateir gosod amod sy'n rheoli'r mathau o gartrefi symudol a osodir ar y tir drwy gyfeirio at y deunyddiau a ddefnyddiwyd i'w hadeiladu.
- (4) Pan fo Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005 yn gymwys i dir, ni chaniateir gosod amod mewn trwydded safle sy'n ymwneud â'r tir i'r graddau y mae'n ymwneud ag unrhyw fater y gosodwyd neu y gellid gosod gofynion neu waharddiadau mewn perthynas ag ef gan neu o dan y Gorchymyn hwnnw.
- (5) Rhaid i drwydded safle a ddyroddir ar gyfer unrhyw dir, oni bai ei bod wedi ei dyroddi o dan amod sy'n cyfyngu cyfanswm y cartrefi symudol y caniateir eu gosod ar y tir ar unrhyw un adeg i 3 neu lai, gynnwys amod bod rhaid i gopi o'r drwydded safle sydd am y tro mewn grym, ynghyd â chopïau o'r biliau cyfleustodau mwyaf diweddar sy'n ymwneud â'r safle ac o unrhyw dystysgrif yswiriant atebolrwydd cyhoeddus sy'n ymwneud â'r safle, gael ei ddangos ar y tir mewn man amlwg bob amser y bydd cartrefi symudol wedi eu gosod ar y tir er mwyn i bobl fyw ynddynt.
- (6) Yn is-adran (5) ystyr "biliau cyfleustodau" yw biliau am ddarparu gwasanaethau nwy, trydan, dŵr, carthffosiaeth neu wasanaethau tebyg eraill.
- (7) Caiff amod yn y drwydded safle, os yw'n ei gwneud yn ofynnol i unrhyw waith gael ei wneud ar y tir y dyroddir y drwydded safle ar ei gyfer, wahardd neu gyfyngu ar ddod â chartrefi symudol i'r tir er mwyn i bobl fyw ynddynt hyd nes bod yr awdurdod lleol wedi ardystio mewn ysgrifen fod y gwaith wedi ei orffen i'w foddhad.
- (8) Pan fo'r tir y mae'r drwydded safle'n ymwneud ag ef yn cael ei ddefnyddio ar y pryd fel safle i gartrefi symudol, caiff amod sy'n ei gwneud yn ofynnol i unrhyw waith gael ei wneud ar y tir, p'un a yw'n cynnwys unrhyw waharddiad neu gyfyngiad a grybwyllir yn is-adran (7) neu beidio, ei gwneud yn ofynnol i'r gwaith gael ei gwblhau er boddhad yr awdurdod lleol o fewn cyfnod a nodir.
- (9) Mae amod mewn trwydded safle yn ddilys hyd yn oed os nad oes modd cydymffurfio ag ef ond drwy wneud gwaith nad oes gan ddeiliad y drwydded safle hawl i'w wneud fel mater o hawl.

10 Safonau enghreifftiol

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru bennu at ddibenion adran 9 safonau enghreifftiol o ran cynllun safleoedd rheoleiddiedig neu fathau penodol o safleoedd rheoleiddiedig, ac o ran darparu cyfleusterau, gwasanaethau ac offer iddynt.
- (2) Wrth benderfynu pa amodau i'w gosod (os gosodir unrhyw amodau o gwbl) mewn trwydded safle, rhaid i awdurdod lleol roi sylw i unrhyw safonau enghreifftiol sydd wedi eu pennu.
- (3) Ni chaniateir pennu safonau enghreifftiol o ran tir y mae Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005 yn gymwys iddo i'r graddau y mae'r safonau'n ymwneud ag unrhyw fater arall y gosodwyd neu y gellid gosod gofynion neu waharddiadau mewn perthynas ag ef gan neu o dan y Gorchymyn hwnnw.
- (4) Mae dyletswydd awdurdod lleol i roi sylw i safonau a bennir o dan yr adran hon i'w dehongli, o ran safonau sy'n ymwneud â rhagofalon tân, fel dyletswydd i roi sylw iddynt yn ddarostyngedig i unrhyw gyngor a roddir gan yr awdurdod tân ac achub o dan adran 11.
- (5) Yn yr adran hon ac yn adran 11 ystyr "rhagofalon tân" yw rhagofalon sydd i'w cymryd at unrhyw un neu ragor o'r dibenion a bennir yn adran 9(2)(e).

11 Rhagofalon tân

- (1) Rhaid i'r awdurdod lleol, wrth ystyried pa amodau i'w gosod mewn trwydded safle sy'n ymwneud ag unrhyw dir, ymgynghori â'r awdurdod tân ac achub ynghylch i ba raddau y mae unrhyw safonau enghreifftiol sy'n ymwneud â rhagofalon tân sydd wedi eu pennu o dan adran 10 yn briodol i'r tir.
- (2) Os—
 - (a) nad oes safonau o'r fath wedi eu pennu, neu
 - (b) ei bod yn ymddangos i'r awdurdod tân ac achub fod unrhyw safon a bennwyd yn amhriodol i'r tir,rhaid i'r awdurdod lleol ymgynghori â'r awdurdod tân ac achub ynghylch pa amodau sy'n ymwneud â rhagofalon tân a ddylai gael eu gosod.
- (3) Nid yw'r adran hon yn gymwys pan fo Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005 yn gymwys i'r tir.

12 Apelio yn erbyn amodau trwydded safle

- (1) Pan fo awdurdod lleol yn penderfynu dyroddi trwydded safle yn ddarostyngedig i amodau (heblaw'r amod sy'n ofynnol gan adran 9(5)), rhaid i'r awdurdod lleol hysbysu'r ymgeisydd am y rhesymau dros wneud hynny ac am hawl yr ymgeisydd i apelio o dan is-adran (2).
- (2) Caiff yr ymgeisydd, o fewn y cyfnod o 28 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r diwrnod y gwneir y penderfyniad, apelio at driwlynlys eiddo preswyl yn erbyn y penderfyniad.
- (3) Caiff y triwlynlys amrywio neu ddileu'r amod os yw wedi ei fodloni (ar ôl rhoi sylw, ymhlith pethau eraill, i unrhyw safonau a all fod wedi eu pennu gan Weinidogion Cymru o dan adran 10) fod yr amod yn amhriodol o feichus.

- (4) Mewn achos pan fo tribiwnlys eiddo preswyl yn amrywio neu'n dileu amod o dan is-adran (3), caiff osod amod newydd ar y drwydded safle hefyd.
- (5) I'r graddau y mae effaith amod y dyroddir trwydded safle yn ddarostyngedig iddo ar gyfer unrhyw dir yn arwain at ei gwneud yn ofynnol i unrhyw waith gael ei wneud ar y tir, nid yw'r amod yn effeithiol—
 - (a) yn ystod y cyfnod pan fo gan y person y dyroddwyd y drwydded safle iddo hawl i apelio yn erbyn yr amod, na
 - (b) tra bo apêl yn erbyn yr amod yn yr arfaeth.

13 Pŵer awdurdod lleol i amrywio amodau trwydded safle

- (1) Caniateir i amodau trwydded safle gael eu hamrywio unrhyw bryd (boed drwy amrywio neu ddileu amodau presennol, drwy ychwanegu amodau newydd, neu drwy gyfuniad o unrhyw ddulliau o'r fath) gan yr awdurdod lleol—
 - (a) os bydd deiliad y drwydded safle'n gwneud cais i'r awdurdod lleol wneud hynny, neu
 - (b) os bydd yr awdurdod lleol yn canfod gwybodaeth newydd neu os yw o'r farn bod amgylchiadau wedi newid.
- (2) Cyn amrywio amodau trwydded safle o dan is-adran (1)(b), rhaid i'r awdurdod lleol roi cyfle i ddeiliad y drwydded safle gyflwyno sylwadau.
- (3) Pan fo Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005 yn gymwys i'r tir y mae'r drwydded safle yn ymwneud ag ef, ni chaniateir ychwanegu amod newydd i'r drwydded safle o dan is-adran (1) i'r graddau y mae'n ymwneud ag unrhyw fater y gosodwyd neu y gellid gosod gofynion neu waharddiadau mewn perthynas ag ef gan neu o dan y Gorchymyn hwnnw.
- (4) Caiff awdurdod lleol ei gwneud yn ofynnol i ffi a bennir gan yr awdurdod lleol (gweler adran 36 ynglŷn â hyn) gael ei hanfon ynghyd â chais am amrywio amodau'r drwydded safle.
- (5) Nid yw amrywiad ar amodau trwydded safle gan awdurdod lleol i fod yn effeithiol hyd nes bod deiliad y drwydded safle wedi cael hysbysiad ysgrifenedig yn ei gylch.
- (6) Wrth arfer y pwerau a roddir gan is-adran (1), rhaid i awdurdod lleol roi sylw (ymhlith pethau eraill) i unrhyw safonau a all fod wedi eu pennu gan Weinidogion Cymru o dan adran 10.
- (7) Rhaid i'r awdurdod lleol ymgynghori â'r awdurdod tân ac achub cyn arfer y pwerau a roddir gan is-adran (1) o ran amod mewn trwydded safle a osodir at y dibenion a nodir yn adran 9(2)(e).
- (8) Nid yw is-adran (7) yn gymwys pan fo Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005 yn gymwys i'r tir.

14 Apelio yn erbyn amrywio amodau trwydded safle

- (1) Pan fo deiliad trwydded safle wedi ei dramgwyddo gan unrhyw amrywiad ar amodau'r drwydded safle o dan adran 13(1)(b) neu gan benderfyniad yr awdurdod lleol i wrthod cais am amrywio'r amodau hynny, caiff y deiliad, o fewn y cyfnod o 28 o ddiwrnodau sy'n dechrau drannoeth y diwrnod y cafodd y deiliad hysbysiad o'r newid neu o'r penderfyniad i wrthod, apelio at dribiwnlys eiddo preswyl.

- (2) Caiff y tribiwnlys, os yw'n caniatáu'r apêl, roi unrhyw gyfarwyddiadau i'r awdurdod lleol sy'n angenrheidiol i roi ei effaith i benderfyniad y tribiwnlys.
- (3) I'r graddau y bydd amrywiad ar drwydded safle yn gosod gofyniad ar ddeiliad y drwydded safle i wneud unrhyw waith ar y tir y mae'r drwydded safle yn ymwneud ag ef na fyddai'n ofynnol fel arall i ddeiliad y drwydded safle ei wneud, nid yw'r amrywiad i fod yn effeithiol yn ystod y cyfnod pan fo gan y deiliaid hawl i apelio yn erbyn yr amrywiad na thra bydd apêl yn erbyn yr amrywiad yn yr arfaeth.
- (4) Wrth arfer y pwerau a roddir gan is-adran (2) rhaid i dribiwnlys eiddo preswyl roi sylw ymhlith pethau eraill i unrhyw safonau a all fod wedi eu pennu gan Weinidogion Cymru o dan adran 10.

Torri amod

15 Torri amod

- (1) Os yw'n ymddangos i awdurdod lleol sydd wedi dyroddi trwydded safle bod perchennog y tir yn methu neu wedi methu cydymffurfio ag unrhyw un neu ragor o amodau'r drwydded safle, caiff yr awdurdod lleol roi i'r perchennog—
 - (a) hysbysiad cosb benodedig, neu
 - (b) hysbysiad cydymffurfio.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru ddyroddi canllawiau i'r awdurdodau lleol ynghylch yr ystyriaethau y dylent eu hystyried wrth benderfynu a ddylid ymdrin â methiant i gydymffurfio ag amod mewn trwydded safle drwy roi hysbysiad cosb benodedig ynteu hysbysiad cydymffurfio.
- (3) Rhaid i awdurdod lleol roi sylw i unrhyw ganllawiau o'r fath wrth wneud penderfyniad o'r fath.
- (4) Pan fo hysbysiad cosb benodedig yn cael ei roi i berson mewn perthynas â methiant ond nad yw'r swm a bennir ynddo yn cael ei dalu yn unol â'r hysbysiad, caiff yr awdurdod lleol dynnu'r hysbysiad cosb benodedig yn ôl a rhoi hysbysiad cydymffurfio i'r person mewn perthynas â'r methiant.

16 Hysbysiad cosb benodedig

- (1) Mae hysbysiad cosb benodedig yn hysbysiad sydd—
 - (a) yn nodi'r amodau o dan sylw a manylion y methiant i gydymffurfio ag ef,
 - (b) yn ei gwneud yn ofynnol i berchennog y tir dalu swm penodedig i'r awdurdod lleol mewn cyfeiriad a bennir yn yr hysbysiad, ac
 - (c) yn pennu ym mha gyfnod y mae'n rhaid i'r swm penodedig gael ei dalu.
- (2) Rhaid i'r swm a bennir mewn hysbysiad cosb benodedig a roddi ar unrhyw adeg beidio â bod yn fwy na'r swm a bennir ar yr adeg honno fel lefel 1 ar raddfa safonol troseddau diannod.
- (3) Heb ragfarnu taliad drwy unrhyw ddull arall, caniateir talu'r gosb benodedig drwy ei ragdalu a phostio llythyr sy'n cynnwys swm y gosb (mewn arian parod neu fel arall) at yr awdurdod lleol yn y cyfeiriad a ddarperir yn yr hysbysiad; ac os felly ystyrir bod y taliad wedi ei wneud ar yr adeg y byddai'r llythyr hwnnw yn cael ei ddsbarthu yng nghwrs arferol y post.

17 Hysbysiadau cydymffurfio

- (1) Mae hysbysiad cydymffurfio yn hysbysiad sydd—
 - (a) yn nodi'r amod o dan sylw a manylion y methiant i gydymffurfio ag ef,
 - (b) yn ei gwneud yn ofynnol i berchennog y tir gymryd unrhyw gamau sydd ym marn yr awdurdod lleol yn briodol ac a bennir yn yr hysbysiad er mwyn sicrhau y cydymffurfir â'r amod,
 - (c) yn pennu ym mha gyfnod y mae'n rhaid i'r camau hynny gael eu cymryd, a
 - (d) yn esbonio'r hawl i apelio a roddir gan is-adran (2).
- (2) Caiff perchennog tir y cyflwynwyd hysbysiad cydymffurfio iddo apelio at dribiwnlys eiddo preswyl yn erbyn yr hysbysiad hwnnw (gweler adran 23).
- (3) Caiff awdurdod lleol—
 - (a) dirymu hysbysiad cydymffurfio, neu
 - (b) amrywio hysbysiad cydymffurfio drwy estyn y cyfnod a bennir yn yr hysbysiad o dan is-adran (1)(c).
- (4) Mae'r pŵer i ddirymu neu i amrywio hysbysiad cydymffurfio yn arferadwy gan yr awdurdod lleol—
 - (a) ar gais a wneir gan berchennog y tir y cyflwynwyd yr hysbysiad iddo, neu
 - (b) ar symbyliad yr awdurdod lleol ei hun.
- (5) Pan fo awdurdod lleol yn dirymu neu'n amrywio hysbysiad cydymffurfio, rhaid iddo hysbysu perchennog y tir y mae'r hysbysiad yn ymwneud ag ef am y penderfyniad cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol.
- (6) Pan fo hysbysiad cydymffurfio'n cael ei ddirymu, mae'r dirymiad yn dod i rym ar yr adeg y caiff ei wneud.
- (7) Pan fo hysbysiad cydymffurfio'n cael ei amrywio—
 - (a) os nad yw'r hysbysiad wedi dod yn weithredol pan wneir yr amrywiad, daw'r amrywiad i rym ar unrhyw adeg (os oes un) y daw'r hysbysiad yn weithredol yn unol ag adran 24, a
 - (b) os yw'r hysbysiad wedi dod yn weithredol pan wneir yr amrywiad, daw'r amrywiad i rym ar yr adeg y mae'n cael ei wneud.

18 Hysbysiad cydymffurfio: trosedd a cholffarnau lluosog

- (1) Mae perchennog tir y cyflwynwyd hysbysiad cydymffurfio iddo sydd wedi dod yn weithredol yn cyflawni trosedd os bydd y perchennog yn methu cymryd y camau a bennir yn yr hysbysiad o dan adran 17(1)(b) o fewn y cyfnod a bennir yn yr hysbysiad o dan adran 17(1)(c).
- (2) Mae person sy'n euog o drosedd o dan is-adran (1) yn agored o'i gollfarnu'n ddiannod i ddirwy.
- (3) Mewn achos yn erbyn perchennog tir am drosedd o dan is-adran (1), mae'n amddiffyniad bod gan y perchennog esgus rhesymol dros fethu cymryd y camau y cyfeirir atynt yn is-adran (1) o fewn y cyfnod y cyfeirir ato yn yr is-adran honno.
- (4) Mae is-adran (5) yn gymwys—
 - (a) pan gollfernir perchennog tir am drosedd o dan is-adran (1), a

- (b) pan fo'r perchennog wedi ei gollfarnu ar ddau neu fwy o achlysuron blaenorol am drosedd o dan is-adran (1) mewn perthynas â'r drwydded safle y mae'r gollfarn a grybwyllir ym mharagraff (a) yn ymwneud â hi.
- (5) Ar gais gan yr awdurdod lleol a gyflwynodd yr hysbysiad cydymffurfio, caiff y llys y collfarnwyd perchennog y tir ger ei bron wneud gorchymyn yn dirymu'r drwydded safle ar y dyddiad a bennir yn y gorchymyn.
- (6) Rhaid i orchymyn o dan is-adran (5) beidio â phennu dyddiad sydd cyn diwedd y cyfnod pryd y caniateir i hysbysiad o apêl (boed yn ôl yr achos datganedig ynteu fel arall) gael ei roi yn erbyn y gollfarn a grybwyllir yn is-adran (4)(a).
- (7) Pan wneir apêl yn erbyn y gollfarn a grybwyllir yn is-adran (4)(a) gan berchennog y tir cyn y dyddiad a bennir mewn gorchymyn o dan is-adran (5), nid yw'r gorchymyn yn effeithiol—
 - (a) hyd nes i'r apêl gael ei phenderfynu'n derfynol, neu
 - (b) hyd nes i'r apêl gael ei thynnu'n ôl.
- (8) Ar gais gan berchennog y tir neu gan yr awdurdod lleol a ddyroddodd y drwydded safle, caiff y llys a wnaeth y gorchymyn o dan is-adran (5) wneud gorchymyn yn pennu dyddiad pryd y mae dirymiad y drwydded safle i ddod yn effeithiol sy'n hwyrach na'r dyddiad a bennir yn y gorchymyn o dan is-adran (5).
- (9) Ond rhaid i'r llys beidio â gwneud gorchymyn o dan is-adran (8) oni bai ei fod wedi ei fodloni bod hysbysiad digonol o'r cais wedi ei roi i'r perchennog (os yr awdurdod lleol yw'r ymgeisydd) neu i'r awdurdod lleol (os y perchennog yw'r ymgeisydd).

19 Hysbysiad cydymffurfio: pŵer i hawlio treuliau

- (1) Wrth gyflwyno hysbysiad cydymffurfio i berchennog tir, caiff awdurdod lleol godi tâl ar y perchennog fel modd i adennill treuliau yr eir iddynt gan yr awdurdod lleol—
 - (a) wrth benderfynu a ddylai gyflwyno'r hysbysiad, a
 - (b) wrth baratoi a chyflwyno'r hysbysiad neu hawliad o dan is-adran (3).
- (2) Mae'r treuliau y cyfeirir atynt yn is-adran (1) yn cynnwys treuliau sicrhau cyngor arbenigol (gan gynnwys cyngor cyfreithiol) (ond heb fod yn gyfyngedig i'r costau hyn).
- (3) Mae'r pŵer o dan is-adran (1) yn arferadwy drwy gyflwyno'r hysbysiad cydymffurfio ynghyd â hawliad sy'n nodi—
 - (a) cyfanswm y treuliau y mae'r awdurdod lleol yn ceisio eu hadennill o dan is-adran (1) ("treuliau perthnasol"),
 - (b) dadansoddiad manwl o'r treuliau perthnasol, ac
 - (c) pan fo'r awdurdod lleol yn bwriadu codi llog o dan adran 25, y gyfradd log ar y treuliau perthnasol.
- (4) Pan fo tribiwnlys yn caniatáu apêl o dan adran 17 yn erbyn yr hysbysiad cydymffurfio y cyflwynwyd hawliad gydag ef, caiff y tribiwnlys wneud unrhyw orchymyn y mae'n barnu ei fod yn briodol—
 - (a) yn cadarnhau, yn lleihau neu'n dileu unrhyw dâl o dan yr adran hon a wnaed mewn perthynas â'r hysbysiad, a
 - (b) yn amrywio'r hawliad fel y bo'n briodol o ganlyniad i hyn.

20 Pŵer i gymryd camau ar ôl colffarnu'r perchennog

- (1) Pan gollfernir perchennog tir am drosedd o dan adran 18(1), caiff yr awdurdod lleol a ddyroddodd yr hysbysiad cydymffurfio—
 - (a) cymryd unrhyw gamau y mae'n ofynnol o dan yr hysbysiad cydymffurfio i'r perchennog eu cymryd ond sydd heb eu cymryd, a
 - (b) cymryd unrhyw gamau eraill sy'n briodol ym marn yr awdurdod i sicrhau y cydymffurfir â'r amod a bennir yn yr hysbysiad cydymffurfio.
- (2) Pan fo awdurdod lleol yn bwriadu cymryd camau o dan is-adran (1), rhaid iddo gyflwyno i berchennog y tir hysbysiad—
 - (a) sy'n nodi'r tir a'r hysbysiad cydymffurfio y mae'n ymwneud â hwy,
 - (b) sy'n nodi bod yr awdurdod lleol yn bwriadu mynd i'r tir,
 - (c) sy'n disgrifio'r camau y mae'r awdurdod lleol yn bwriadu eu cymryd ar y tir,
 - (d) os nad un o swyddogion yr awdurdod lleol yw'r person y mae'r awdurdod lleol yn bwriadu ei awdurdodi i gymryd y camau ar ei ran, sy'n nodi enw'r person hwnnw, ac
 - (e) sy'n nodi'r dyddiadau a'r amserau pryd y bwriedir i'r camau gael eu cymryd (gan gynnwys pryd y mae'r awdurdod lleol yn bwriadu dechrau cymryd y camau a phryd y mae'n disgwyl i'r camau gael eu cwblhau).
- (3) Rhaid i'r hysbysiad gael ei gyflwyno'n ddigon cynnar cyn bod yr awdurdod lleol yn bwriadu mynd i'r tir er mwyn rhoi hysbysiad rhesymol i berchennog y tir am y bwriad i fynd iddo.
- (4) Mewn achos pan fo'r awdurdod lleol yn awdurdodi person heblaw un o swyddogion yr awdurdod lleol i gymryd y camau ar ei ran, mae'r cyfeiriad yn adran 32(1) at swyddog awdurdodedig i'r awdurdod lleol yn cynnwys y person hwnnw.
- (5) Nid yw'r gofyniad yn adran 32(2) bod rhaid rhoi 24 awr o hysbysiad o'r bwriad i fynd i'r tir, o'i gymhwysu at achos yn yr adran hon, yn gymwys ond ar gyfer y diwrnod y mae'r awdurdod lleol yn bwriadu dechrau cymryd y camau ar y tir.

21 Pŵer i gymryd camau brys

- (1) Caiff awdurdod lleol sydd wedi dyroddi trwydded safle gymryd camau mewn perthynas ag unrhyw dir sy'n ffurfio'r safle os yw'n ymddangos i'r awdurdod lleol—
 - (a) bod perchennog y tir yn methu neu wedi methu cydymffurfio ag unrhyw un neu ragor o amodau'r drwydded safle, a
 - (b) bod risg ar fin digwydd o niwed difrifol i iechyd neu ddiogelwch unrhyw berson sydd ar y tir neu a all fod ar y tir o ganlyniad i'r methiant hwnnw.
- (2) Y camau y caiff awdurdod lleol eu cymryd o dan yr adran hon (y cyfeirir atynt yn yr adran hon fel "camau brys") yw unrhyw gamau y mae'n ymddangos i'r awdurdod lleol eu bod yn angenrheidiol er mwyn dileu'r risg sydd ar fin digwydd o niwed difrifol a grybwyllir yn is-adran (1)(b).
- (3) Pan fo awdurdod lleol yn bwriadu cymryd camau brys, rhaid i'r awdurdod lleol gyflwyno i berchennog y tir hysbysiad—
 - (a) sy'n nodi'r tir y mae'n ymwneud ag ef,
 - (b) y'n nodi bod yr awdurdod lleol yn bwriadu mynd i'r tir,
 - (c) sy'n disgrifio'r camau brys y mae'r awdurdod lleol yn bwriadu eu cymryd ar y tir,

- (d) os nad un o swyddogion yr awdurdod lleol yw'r person y mae'r awdurdod lleol yn bwriadu ei awdurdodi i gymryd y camau ar ei ran, sy'n nodi enw'r person hwnnw, ac
 - (e) sy'n pennu'r pwerau o dan yr adran hon ac o dan adran 32 fel y pwerau y mae'r awdurdod lleol yn bwriadu mynd i'r tir odanynt.
- (4) Caiff hysbysiad o dan is-adran (3) nodi y byddai'r awdurdod lleol yn bwriadu gwneud cais am warant o dan adran 32(3) pe bai mynediad i'r tir yn cael ei wrthod.
- (5) Rhaid i hysbysiad o dan is-adran (3) gael ei gyflwyno yn ddigon cynnar cyn bod yr awdurdod lleol yn bwriadu mynd i'r tir er mwyn rhoi hysbysiad rhesymol i berchennog y tir am y bwriad i fynd iddo.
- (6) Mewn achos pan fo'r awdurdod lleol yn awdurdodi person heblaw un o swyddogion yr awdurdod lleol i gymryd y camau brys ar ei ran, mae'r cyfeiriad yn adran 32(1) at swyddog awdurdodedig i'r awdurdod lleol yn cynnwys y person hwnnw.
- (7) Mae adran 32, o'i chymhwyso at achos yn yr adran hon, yn effeithiol fel pe bai—
- (a) y geiriau “ar bob adeg resymol” yn is-adran (1), a
 - (b) is-adran (2),
- wedi eu hepgor.
- (8) O fewn y cyfnod o 7 niwrnod sy'n dechrau â'r dyddiad y mae'r awdurdod lleol yn dechrau cymryd y camau brys, rhaid i'r awdurdod lleol gyflwyno i berchennog y tir hysbysiad—
- (a) sy'n disgrifio'r risg sydd ar fin digwydd o niwed difrifol i iechyd neu ddiogelwch personau sydd ar y tir neu a all fod ar y tir,
 - (b) sy'n disgrifio'r camau brys sydd wedi eu cymryd gan yr awdurdod lleol ar y tir, ac unrhyw gamau brys sydd i'w cymryd gan yr awdurdod lleol ar y tir,
 - (c) sy'n nodi pryd y dechreuodd yr awdurdod lleol gymryd y camau brys a phryd y mae'r awdurdod lleol yn disgwyl iddynt gael eu cwblhau,
 - (d) os nad un o swyddogion yr awdurdod lleol yw'r person y mae'r awdurdod lleol yn bwriadu ei awdurdodi i gymryd y camau ar ei ran, sy'n nodi enw'r person hwnnw, ac
 - (e) sy'n esbonio'r hawl i apelio a roddir gan is-adran (9).
- (9) Caiff perchennog tir y mae awdurdod lleol wedi cymryd neu yn cymryd camau brys mewn perthynas ag ef apelio at dribiwnlys eiddo preswyl yn erbyn cymryd y camau gan yr awdurdod lleol (gweler adran 23).
- (10) Caniateir apelio ar y seiliau canlynol—
- (a) nad oedd risg ar fin digwydd o niwed difrifol fel y'i crybwyllir yn is-adran (1)(b) (neu, os yw'r camau'n dal i gael eu cymryd, nad oes risg o'r fath), neu
 - (b) nad oedd angen y camau y mae'r awdurdod wedi eu cymryd er mwyn dileu'r risg a oedd ar fin digwydd o niwed difrifol a grybwyllir yn is-adran (1)(b) (neu, os yw'r camau'n dal i gael eu cymryd, nad oes eu hangen er mwyn dileu'r risg).
- (11) Mae'r dulliau a ganiateir ar gyfer cyflwyno hysbysiad o dan yr adran hon yn cynnwys ei osod ar fan amlwg ym mhrif fynedfa'r tir neu yn agos ati.

22 Camau o dan adran 20 neu 21: pŵer i hawlio treuliau

- (1) Pan fo awdurdod lleol yn cymryd camau o dan adran 20 neu gamau brys o dan adran 21, caiff yr awdurdod lleol godi tâl ar berchennog y tir fel modd i adennill treuliau yr aed iddynt gan yr awdurdod lleol—
 - (a) wrth benderfynu a ddylai gymryd y camau,
 - (b) wrth baratoi a chyflwyno unrhyw hysbysiad o dan adran 20 neu 21 neu hawliad o dan is-adran (6), ac
 - (c) wrth gymryd y camau.
- (2) Mae'r treuliau y cyfeirir atynt yn is-adran (1) yn cynnwys treuliau sicrhau cyngor arbenigol (gan gynnwys cyngor cyfreithiol) (ond heb fod yn gyfyngedig i'r rhain).
- (3) Yn achos camau brys o dan adran 21, ni chaniateir codi tâl o dan is-adran (1) tan unrhyw adeg (os oes un) a bennir yn unol ag is-adran (4).
- (4) At ddibenion is-adran (3), yr adeg pan ganiateir i dâl gael ei godi am gamau brys yw—
 - (a) os na ddygir apêl yn erbyn penderfyniad yr awdurdod lleol i gymryd y camau brys o dan adran 21(9) o fewn y cyfnod apelio o dan adran 23, diwedd y cyfnod hwnnw, a
 - (b) os dygir apêl o'r fath ac os yw'r penderfyniad ar yr apêl yn cadarnhau penderfyniad yr awdurdod lleol—
 - (i) os yw'r cyfnod pryd y caniateir dwyn apêl i'r Tribiwnlys Uwch yn dod i ben heb i apêl o'r fath gael ei dwyn, diwedd y cyfnod hwnnw, a
 - (ii) os dygir apêl i'r Tribiwnlys Uwch, pan roddir penderfyniad ar yr apêl sy'n cadarnhau penderfyniad yr awdurdod lleol.
- (5) At ddibenion is-adran (4)—
 - (a) mae tynnu apêl yn erbyn penderfyniad gan yr awdurdod lleol yn ôl yn creu'r un effaith â phenderfyniad ar yr apêl sy'n cadarnhau penderfyniad yr awdurdod lleol, a
 - (b) mae cyfeiriadau at benderfyniad ar yr apêl sy'n cadarnhau penderfyniad yr awdurdod lleol yn gyfeiriadau at benderfyniad sy'n cadarnhau'r penderfyniad hwnnw ag amrywiadau neu heb amrywiadau.
- (6) Mae'r pŵer o dan is-adran (1) yn arferadwy drwy gyflwyno i berchennog y tir hawliad am y treuliau—
 - (a) sy'n nodi cyfanswm y treuliau y mae'r awdurdod lleol yn ceisio eu hadennill o dan is-adran (1) (“treuliau perthnasol”),
 - (b) yn nodi dadansoddiad manwl o'r treuliau perthnasol,
 - (c) os yw'r awdurdod lleol yn bwriadu codi llog o dan adran 25, yn nodi'r gyfradd log ar y treuliau perthnasol, a
 - (d) yn esbonio'r hawl i apelio a roddir gan is-adran (7).
- (7) Caiff perchennog tir y cyflwynir hawliad iddo o dan yr adran hon apelio at dribiwnlys eiddo preswyl yn erbyn yr hawliad (gweler adran 23).
- (8) Rhaid i hawliad o dan yr adran hon gael ei gyflwyno—
 - (a) yn achos camau o dan adran 20, cyn diwedd y cyfnod o 2 fis sy'n dechrau â'r dyddiad y cafodd y camau eu cwblhau, a
 - (b) yn achos camau brys o dan adran 21—
 - (i) cyn diwedd y cyfnod o 2 fis sy'n dechrau â'r dyddiad cynharaf (os oes un) y caniateir i dâl gael ei godi yn unol ag is-adran (4), neu

- (ii) os nad yw'r camau wedi eu cwblhau erbyn diwedd y cyfnod hwnnw, cyn diwedd y cyfnod o 2 fis sy'n dechrau â'r dyddiad y cwblheir y camau.

23 Apelio o dan adran 17, 21 neu 22

- (1) Rhaid i apêl o dan adran 17, 21 neu 22 gael ei gwneud cyn diwedd y cyfnod o 21 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r diwrnod y cyflwynwyd y ddogfen berthnasol (y cyfeirir ato yn yr adran hon ac adran 24 fel "y cyfnod apelio").
- (2) Yn is-adran (1) ystyr "dogfen berthnasol" yw—
 - (a) yn achos apêl o dan adran 17, yr hysbysiad cydymffurfio,
 - (b) yn achos apêl o dan adran 21, yr hysbysiad o dan is-adran (8) o'r adran honno, ac
 - (c) yn achos apêl o dan adran 22, yr hawliad o dan yr adran honno.
- (3) Caiff tribiwnlys eiddo preswyl ganiatáu i apêl o dan adran 17, 21 neu 22 gael ei gwneud iddo ar ôl diwedd y cyfnod apelio os yw wedi ei fodloni bod rheswm da dros fethu apelio cyn diwedd y cyfnod hwnnw (a thros unrhyw ohirio wedyn cyn gwneud cais am ganiatâd i apelio allan o amser).
- (4) O ran apêl o dan adran 17, 21 neu 22—
 - (a) mae i gael ei chynnal ar ffurf ail-wrandawriad, ond
 - (b) caniateir iddi gael ei phenderfynu gan roi sylw i faterion na wyddai'r awdurdod lleol a wnaeth y penderfyniad amdanynt.
- (5) Caiff y tribiwnlys drwy orchymyn—
 - (a) ar apêl o dan adran 17, gadarnhau, amrywio neu ddileu'r hysbysiad cydymffurfio,
 - (b) ar apêl o dan adran 21, cadarnhau, amrywio neu wrth-droi penderfyniad yr awdurdod lleol, neu
 - (c) ar apêl o dan adran 22, cadarnhau, amrywio neu ddileu'r hawliad.

24 Pryd y daw hysbysiad cydymffurfio neu hawliad treuliau yn weithredol

- (1) Mae'r adeg pryd y daw hysbysiad cydymffurfio o dan adran 17 neu hawliad o dan adran 19 neu 22 yn weithredol (os yw'n weithredol o gwbl) i'w phenderfynu yn unol â'r adran hon.
- (2) Os na ddygir apêl o dan adran 17 o fewn y cyfnod apelio yn erbyn yr hysbysiad cydymffurfio, daw'r hysbysiad ac unrhyw hawliad o dan adran 19 a gyflwynwyd gydag ef yn weithredol ar ddiwedd y cyfnod hwnnw.
- (3) Os na ddygir apêl o dan adran 22 o fewn y cyfnod apelio, daw'r hawliad o dan yr adran honno yn weithredol ar ddiwedd y cyfnod hwnnw.
- (4) Os dygir apêl o dan adran 17, a bod penderfyniad ar yr apêl yn cadarnhau'r hysbysiad cydymffurfio, daw'r hysbysiad ac unrhyw hawliad o dan adran 19 a gyflwynwyd gydag ef yn weithredol—
 - (a) os daw'r cyfnod pryd y caniateir dwyn apêl i'r Tribiwnlys Uwch i ben heb apêl o'r fath, ar ddiwedd y cyfnod hwnnw, neu
 - (b) os dygir apêl i'r Tribiwnlys Uwch a bod penderfyniad ar yr apêl yn cael ei roi sy'n cadarnhau'r hysbysiad, adeg y penderfyniad.

- (5) Pan ddygir apêl o dan adran 22, a bod penderfyniad ar yr apêl yn cadarnhau'r hawliad o dan yr adran honno, daw'r hawliad yn weithredol—
- (a) os daw'r cyfnod pryd y caniateir dod ag apêl i'r Tribiwnlys Uwch i ben heb apêl o'r fath, ar ddiwedd y cyfnod hwnnw, neu
 - (b) os ceir apêl i'r Tribiwnlys Uwch a bod penderfyniad ar yr apêl yn cael ei roi sy'n cadarnhau'r hysbysiad, adeg y penderfyniad.
- (6) At ddibenion is-adrannau (4) a (5)—
- (a) mae tynnu apêl yn erbyn hysbysiad neu hawliad yn ôl yn creu'r un effaith â phenderfyniad ar yr apêl sy'n cadarnhau'r hysbysiad neu'r hawliad, a
 - (b) mae cyfeiriadau at benderfyniad sy'n cadarnhau'r hysbysiad neu'r hawliad yn gyfeiriadau at benderfyniad sy'n cadarnhau'r hysbysiad neu'r hawliad ag amrywiadau neu heb amrywiadau.

25 Adennill treuliau a hawlir o dan adran 19 neu 22

- (1) O'r adeg y daw hawliad o dan adran 19 neu 22 yn weithredol, mae'r treuliau perthnasol a nodir yn yr hawliad yn cario llog ar unrhyw gyfradd a bennir gan yr awdurdod lleol hyd nes i'r holl symiau sy'n ddyledus o dan yr hawliad gael eu hadennill; ac mae'r treuliau ac unrhyw gyfradd log yn adenilladwy ganddynt fel dyled.
- (2) O'r adeg honno ymlaen, mae'r treuliau ac unrhyw log, hyd nes y cânt eu hadennill, yn arwystl ar y tir y mae'r hysbysiad cydymffurfio neu'r camau brys yn ymwneud ag ef.
- (3) Mae'r arwystl yn dod yn effeithiol ar yr adeg honno fel arwystl cyfreithiol sy'n bridiant tir lleol.
- (4) Er mwyn gorfodi'r arwystl mae gan yr awdurdod lleol yr un pwerau a rhwymedïau o dan Ddeddf Cyfraith Eiddo 1925 ac fel arall â phe bai yn forgeisiai drwy weithred sydd â phwerau i werthu ac i brydlesu, pwerau i dderbyn ildiad prydles ac i benodi derbynnydd.
- (5) Mae'r pŵer i benodi derbynnydd yn arferadwy unrhyw bryd ar ôl diwedd y cyfnod o 1 mis sy'n dechrau â'r dyddiad y daw'r arwystl yn effeithiol.
- (6) Yn yr adran hon mae i "treuliau perthnasol"—
 - (a) yn achos hawliad o dan adran 19, yr ystyr a roddir gan is-adran (3) o'r adran honno, a
 - (b) yn achos hawliad o dan adran 22, yr ystyr a roddir gan is-adran (6) o'r adran honno.

Dirymu ac ildio trwyddedau safle

26 Dirymu yn sgil marwolaeth, newid perchnogaeth neu roi'r gorau i ddefnyddio safle

- (1) Pan fo deiliad trwydded safle ar gyfer unrhyw dir yn marw neu'n peidio â bod yn berchennog y tir, dirymir y drwydded safle.
- (2) Pan fo tir y mae trwydded safle mewn grym ar ei gyfer yn peidio â chael ei ddefnyddio fel safle rheoleiddiedig, dirymir y drwydded safle.

27 Dyletswydd deiliad trwydded safle i ganiatáu i drwydded gael ei newid

- (1) Caiff awdurdod lleol sydd wedi dyroddi trwydded safle ei gwneud yn ofynnol ar unrhyw adeg i'r deiliad wneud beth bynnag y mae'r awdurdod lleol yn credu ei bod yn angenrheidiol i alluogi'r awdurdod lleol i gynnwys ynddi unrhyw amrywiad ar amodau'r drwydded a wneir yn unol â'r Rhan hon.
- (2) Os bydd deiliad trwydded safle yn methu heb esgus rhesymol â chydymffurfio â gofyniad o dan yr adran hon, mae deiliad y drwydded yn cyflawni trosedd.
- (3) Mae person sy'n euog o drosedd o dan is-adran (2) yn agored o'i gollfarnu'n ddiannod i ddirwy heb fod yn uwch na lefel 1 ar y raddfa safonol.

Rheolwyr safle i fod yn bersonau addas a phriodol

28 Gofyniad bod rhaid i reolwr safle fod yn berson addas a phriodol

- (1) Ni chaiff perchennog tir achosi na chaniatáu i unrhyw ran o'r tir gael ei defnyddio fel safle rheoleiddiedig oni bai (yn ychwanegol at yr angen i'r perchennog ddal trwydded safle) bod yr awdurdod lleol y mae'r tir wedi ei leoli yn ei ardal—
 - (a) wedi ei fodloni bod y perchennog yn berson addas a phriodol i reoli'r safle neu (os nad y perchennog sy'n rheoli'r safle) fod person a benodwyd i wneud hynny gan y perchennog yn berson addas a phriodol i wneud hynny, neu
 - (b) gyda chydysyniad y perchennog, wedi penodi person ei hun i reoli'r safle.
- (2) Os bydd perchennog tir sy'n dal trwydded safle ar gyfer y tir yn torri is-adran (1), caiff yr awdurdod lleol y mae'r tir wedi ei leoli yn ei ardal wneud cais i'r tribiwnlys eiddo preswyl am orchymyn yn dirymu'r drwydded safle.
- (3) Mae person sy'n mynd yn groes i'r gofyniad a osodir gan is-adran (1) yn cyflawni trosedd.
- (4) Mae person sy'n euog o drosedd o dan is-adran (3) yn agored o'i gollfarnu'n ddiannod i ddirwy.
- (5) Os collfarnir y perchennog tir sy'n dal trwydded safle ar gyfer tir am drosedd o dan is-adran (3) mewn perthynas â'r tir ac os yw'r person wedi ei gollfarnu o'r trosedd mewn perthynas â'r tir ar 2 neu ragor o achlysuron blaenorol, caiff y llys ynadon y collfarnir y perchennog ger ei fron, ar gais gan yr awdurdod lleol y mae'r tir wedi ei leoli yn ei ardal, wneud gorchymyn sy'n dirymu trwydded safle'r perchennog ar y diwrnod a bennir yn y gorchymyn.

29 Penderfynu a yw person yn addas a phriodol

- (1) Wrth benderfynu a yw person yn berson addas a phriodol i reoli safle rheoleiddiedig rhaid i awdurdod lleol roi sylw i bob mater y mae o'r farn eu bod yn briodol.
- (2) Mae'r materion y mae'n rhaid i'r awdurdod lleol roi sylw iddynt yn cynnwys unrhyw dystiolaeth o fewn is-adran (3) neu (4).
- (3) Mae tystiolaeth yn dod o fewn yr is-adran hon os yw'n dangos bod y person—
 - (a) wedi cyflawni unrhyw drosedd sy'n ymwneud â thwyll neu anonestrwydd arall, trais, arfau tanio neu gyffuriau neu unrhyw drosedd sydd wedi ei restru

- yn Atodlen 3 i Ddeddf Troseddau Rhywiol 2003 (troseddau mae gofynion ynglŷn â hysbysu yn gymwys iddynt),
- (b) wedi gwahaniaethu'n anghyfreithlon ar sail unrhyw nodwedd sy'n nodwedd warchoddedig o dan adran 4 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010 wrth gynnal unrhyw fusnes, neu mewn cysylltiad â'i gynnal, neu
 - (c) wedi torri unrhyw ddarpariaeth yn y gyfraith sy'n ymwneud â thai (gan gynnwys cartrefi symudol) neu landlord a thenant.
- (4) Mae tystiolaeth yn dod o fewn yr is-adran hon—
- (a) os yw'n dangos bod unrhyw berson sydd neu a fu gynt yn gysylltiedig â'r person (ar sail bersonol, ar sail gwaith neu ar sail arall) wedi gwneud unrhyw un neu ragor o'r pethau a nodir yn is-adran (3), a
 - (b) os yw'n ymddangos i'r awdurdod lleol fod y dystiolaeth yn berthnasol i'r cwestiwn a yw'r person yn berson addas a phriodol i reoli safle rheoleiddiedig.
- (5) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau ddiwygio'r adran hon i amrywio'r dystiolaeth y mae'n rhaid i awdurdod lleol roi sylw iddi wrth benderfynu a yw person yn berson addas a phriodol i reoli safle rheoleiddiedig.
- (6) Pan fo awdurdod lleol yn penderfynu nad yw person yn berson addas a phriodol i reoli safle—
- (a) rhaid i'r awdurdod lleol hysbysu'r person am y rhesymau dros y penderfyniad ac o hawl y person i apelio o dan baragraff (b), a
 - (b) caiff y person, cyn pen y cyfnod o 28 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r diwrnod y gwneir y penderfyniad, apelio yn erbyn y penderfyniad i dribiwnlys eiddo preswyl.

Rheolwyr interim

30 Penodi rheolwr interim

- (1) Os bydd unrhyw un neu ragor o'r amodau a bennir yn is-adran (2) wedi eu bodloni o ran safle rheoleiddiedig, caiff awdurdod lleol y trwyddedwyd y safle ganddo benodi rheolwr interim i'r safle.
- (2) Dyma'r amodau y cyfeirir atynt yn is-adran (1)—
- (a) bod yr awdurdod lleol o'r farn bod deiliad y drwydded safle yn methu neu wedi methu, naill ai mewn modd difrifol neu fwy nag unwaith, â chydymffurfio ag unrhyw un neu ragor o amodau'r drwydded safle,
 - (b) bod yr awdurdod lleol o'r farn nad yw'r safle'n cael ei reoli gan berson sy'n berson addas a phriodol i reoli'r safle, ac
 - (c) bod yr awdurdod lleol o'r farn nad oes neb yn rheoli'r safle.
- (3) Rhaid i awdurdod lleol, os gofynnir iddo gan gymdeithas sy'n gymdeithas trigolion gymwys ar gyfer safle, ystyried a ddylai arfer ei bŵer o dan yr adran hon.
- (4) Nid yw is-adran (3) yn effeithio ar ddisgresiwn awdurdod lleol i arfer ei bŵer o dan yr adran hon ar ei symbyliad ei hun.
- (5) Caiff person a dramgwyddir gan benderfyniad i benodi rheolwr interim, o fewn y cyfnod o 28 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r diwrnod y gwneir y penderfyniad, apelio at dribiwnlys eiddo preswyl yn erbyn y penderfyniad.

- (6) Daw penodiad rheolwr interim i ben ar y cynharaf o'r canlynol—
 - (a) pan ddaw'r drwydded safle i ben,
 - (b) pan ddirymir y drwydded safle, ac
 - (c) dyddiad a bennir yn y penodiad.
- (7) Os bydd person yn peidio â bod yn rheolwr interim cyn i'r penodiad ddod i ben, caiff yr awdurdod benodi rheolwr interim newydd yn lle'r person hwnnw.

31 Telerau penodi a phwerau rheolwr interim

- (1) Rhaid i benodiad rheolwr interim gael ei wneud ar delerau ac amodau (gan gynnwys o ran tâl a threuliau) a bennir yn y penodiad, neu y penderfynir arnynt yn unol â'r penodiad.
- (2) Mae gan y rheolwr interim—
 - (a) unrhyw bŵer a bennir yn y penodiad, a
 - (b) unrhyw bŵer arall o ran rheoli'r safle y mae ar y rheolwr interim ei angen at y dibenion a bennir yn y penodiad (gan gynnwys y pŵer i wneud cytundebau ac i gymryd camau ar ran deiliad y drwydded safle).
- (3) Caiff yr awdurdod lleol roi cyfarwyddiadau cyffredinol neu benodol i'r rheolwr interim.
- (4) Caiff yr awdurdod lleol dynnu unrhyw gyfarwyddiadau a roddir yn ôl neu eu diwygio.
- (5) Caniateir i dâl a threuliau rheolwr interim gael eu tynnu gan y rheolwr interim o unrhyw incwm y mae gan ddeiliad y drwydded hawl i'w gael o ran y safle, ond os nad yw'r incwm hwnnw'n ddigonol rhaid i unrhyw falans gael ei dalu gan yr awdurdod lleol.
- (6) Caniateir i unrhyw symiau a delir gan yr awdurdod lleol o dan is-adran (5) gael eu hadennill gan yr awdurdod oddi ar ddeiliad y drwydded safle.

Darpariaethau gorfodi eraill

32 Pŵer mynediad swyddogion awdurdodau lleol

- (1) Mae gan swyddog awdurdodedig i awdurdod lleol, wedi iddo ddangos (os gofynnir iddo wneud hynny), dogfen awdurdod a ddilyswyd yn briodol, hawl ar bob adeg resymol i fynd i unrhyw dir sy'n safle rheoleiddiedig neu y mae cais am drwydded safle wedi ei wneud ar ei gyfer er mwyn—
 - (a) galluogi'r awdurdod lleol i benderfynu pa amodau y dylid eu gosod ar y drwydded safle neu a ddylid amrywio amodau'r trwydded safle,
 - (b) canfod a oes unrhyw un neu ragor o ddarpariaethau'r Rhan hon yn cael, neu wedi cael, eu torri ar y tir neu mewn cysylltiad ag ef,
 - (c) darganfod a oes amgylchiadau'n bodoli a fyddai'n awdurdodi'r awdurdod lleol i gymryd unrhyw gamau, neu i wneud unrhyw waith, o dan y Rhan hon, neu
 - (d) cymryd unrhyw gamau, neu wneud unrhyw waith, yr awdurdodir eu cymryd neu ei wneud gan yr awdurdod lleol gan y Rhan hon.

- (2) Ond rhaid peidio â mynnu mynediad i unrhyw dir fel mater o hawl oni bai bod 24 awr o hysbysiad o'r bwriad i fynd iddo wedi ei roi i'r perchennog.
- (3) Os dangosir er boddhad ynad heddwch—
- (a) bod unrhyw un o'r is-baragraffau canlynol yn gymwys—
 - (i) mae mynediad i unrhyw dir wedi ei wrthod,
 - (ii) deellir y bydd mynediad yn cael ei wrthod,
 - (iii) mae perchennog y tir yn absennol dros dro ac mae'r achos yn achos brys,
 - (iv) byddai cais am fynediad yn mynd yn groes i amcan mynd i'r tir, a
 - (b) bod sail resymol dros fynd i'r tir at unrhyw ddiben a grybwyllir yn is-adran (1),
- caiff yr ynad heddwch drwy warant awdurdodi'r awdurdod lleol drwy gyfrwng unrhyw swyddog awdurdodedig i fynd i'r tir, gan ddefnyddio grym os bydd ei angen.
- (4) Ond rhaid peidio â rhoi gwarant oni bai bod yr ynad heddwch wedi ei fodloni—
- (a) bod hysbysiad o'r bwriad i wneud cais am y warant wedi ei roi i'r perchennog,
 - (b) bod y perchennog yn absennol dros dro a bod yr achos yn achos brys, neu
 - (c) y byddai rhoi hysbysiad yn mynd yn groes i amcan mynd i'r tir.
- (5) Caiff swyddog awdurdodedig sy'n mynd i unrhyw dir yn rhinwedd yr adran hon, neu yn rhinwedd gwarant a roddwyd odani, fynd ag unrhyw bersonau y mae eu hangen gydag ef.
- (6) Mae pob gwarant a roddir o dan yr adran hon yn parhau mewn grym hyd nes bod y diben y mae angen y mynediad ar ei gyfer wedi ei fodloni.
- (7) Mae person sydd yn fwriadol yn rhwystro unrhyw berson sy'n gweithredu'r adran hon, neu sy'n gweithredu gwarant o dan yr adran hon, yn cyflawni trosedd.
- (8) Mae person sy'n euog o drosedd o dan is-adran (7) yn agored o'i gollfarnu'n ddiannod i ddirwy heb fod yn uwch na lefel 4 ar y raddfa safonol.

33 Gorchmynion ad-dalu

- (1) At ddibenion yr adran hon mae tir yn "safle heb ei drwyddedu" os yw'n safle rheoleiddiedig nad oes trwydded safle mewn grym ar ei gyfer.
- (2) Nid yw'r un rheol gyfreithiol sy'n ymwneud â dilysrwydd neu orfodadwyedd contractau o dan amgylchiadau sy'n cynnwys anghyfreithlondeb i effeithio ar ddilysrwydd neu orfodadwyedd y canlynol—
- (a) unrhyw ddarpariaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol i ffi am lain neu unrhyw daliad cyfnodol arall gael eu talu mewn cysylltiad ag unrhyw gytundeb y mae Rhan 4 yn gymwys iddo sy'n ymwneud â safle heb ei drwyddedu, neu
 - (b) unrhyw ddarpariaeth arall mewn cytundeb o'r fath.
- (3) Ond caniateir i symiau a delir o ran taliadau penodol o dan gytundeb o'r fath ac mewn cysylltiad ag ef gael eu hadennill yn unol ag is-adran (4).
- (4) Os bydd—
- (a) cais ynglŷn â safle heb ei drwyddedu yn cael ei wneud i dribiwnlys eiddo preswyl gan feddiannydd cartref symudol a osodir ar y safle, a
 - (b) bod y tribiwnlys wedi ei fodloni o ran y materion a grybwyllir yn is-adran (6),

caiff y tribiwnlys wneud gorchymyn (“gorchymyn ad-dalu”).

- (5) Mae gorchymyn ad-dalu yn orchymyn sy'n ei gwneud yn ofynnol i berchennog neu reolwr y safle dalu i feddiannydd y cartref symudol unrhyw symiau a bennir yn y gorchymyn o ran—
- (a) unrhyw daliad a wnaed gan feddiannydd y cartref symudol (neu unrhyw berson y mae meddiannydd y cartref symudol wedi sicrhau perchnogaeth ar y cartref symudol drwyddo) i berchennog neu reolwr y safle ynglŷn â phrynu cartref symudol a osodwyd ar y safle,
 - (b) unrhyw gomisiwn a dalwyd i berchennog neu reolwr y safle gan unrhyw berson ynglŷn â gwerthu cartref symudol a osodwyd ar y safle,
 - (c) y ffi am y llain a dalwyd ynglŷn â chartref symudol o'r fath, a
 - (d) unrhyw daliadau cyfnodol a dalwyd ynglŷn â chartref symudol o'r fath.
- (6) Rhaid i'r tribiwnlys fod wedi ei fodloni ynglŷn â'r materion a ganlyn—
- (a) bod perchennog y safle wedi ei gollfarnu am drosedd o dan adran 5 o ran y safle,
 - (b) bod meddiannydd y cartref symudol (neu, yn achos taliadau y cyfeirir atynt yn is-adran (5)(a) neu (b), y person y mae'r meddiannydd wedi sicrhau perchnogaeth ar y cartref symudol drwyddo) wedi talu i berchennog neu reolwr y safle yn ystod unrhyw gyfnod y mae'n ymddangos bod trosedd o'r fath yn cael ei gyflawni ynddo o ran y safle, ac
 - (c) bod y cais wedi ei wneud o fewn y cyfnod o 12 mis yn dechrau â dyddiad y gollfarn.
- (7) Ni chaniateir i orchymyn ad-dalu ei gwneud yn ofynnol i unrhyw swm gael ei dalu y mae'r tribiwnlys wedi ei fodloni y byddai'n afresymol ei gwneud yn ofynnol i berchennog neu reolwr y safle ei dalu oherwydd unrhyw amgylchiadau eithriadol.
- (8) Y swm y mae'n ofynnol ei dalu yn rhinwedd gorchymyn ad-dalu o dan is-adran (5) yw unrhyw swm sydd (yn ddarostyngedig i is-adrannau (9) i (11)) ym marn y tribiwnlys yn rhesymol o dan yr amgylchiadau.
- (9) Mae'r materion y mae'n rhaid i'r tribiwnlys eu cymryd i ystyriaeth wrth benderfynu ar y swm y mae'n ofynnol ei dalu yn cynnwys y canlynol (ond heb fod yn gyfyngedig i'r canlynol)—
- (a) cyfanswm y taliadau perthnasol a dalwyd mewn cysylltiad â bod yn berchen ar y safle yn ystod unrhyw gyfnod y mae'n ymddangos i'r tribiwnlys fod trosedd yn cael ei gyflawni ynddo gan y perchennog ynglŷn â'r safle o dan adran 5,
 - (b) i ba raddau y cafodd perchennog neu reolwr y safle y cyfanswm hwnnw mewn gwirionedd,
 - (c) a yw perchennog y safle ar unrhyw adeg wedi ei gollfarnu am drosedd o dan adran 5 ynglŷn â'r safle,
 - (d) ymddygiad ac amgylchiadau ariannol perchennog neu reolwr y safle, ac
 - (e) ymddygiad meddiannydd y cartref symudol;
- ac yn yr is-adran hon ystyr “taliadau perthnasol” yw'r taliadau hynny y cyfeirir atynt yn is-adran (5).
- (10) Ni chaiff gorchymyn ad-dalu ei gwneud yn ofynnol i unrhyw swm gael ei dalu sy'n ymwneud ag unrhyw amser y tu allan i'r cyfnod o 12 mis sy'n diweddu ar ddyddiad cais y meddiannydd, ac mae'r cyfnod sydd i'w gymryd i ystyriaeth o dan is-adran (9)
- (a) i'w gyfyngu yn unol â hyn.

- (11) Mae unrhyw swm sy'n daladwy i feddiannydd cartref symudol yn rhinwedd gorchymyn ad-dalu yn adenilladwy gan y meddiannydd fel dyled sy'n ddyledus i'r meddiannydd gan berchennog neu reolwr y safle.
- (12) Yn yr adran hon ystyr "meddiannydd", o ran cartref symudol a safle rheoleiddiedig, yw person sydd â hawl—
- (a) i osod cartref symudol ar y safle, a
 - (b) i feddiannu'r cartref symudol fel unig breswylfa neu brif breswylfa'r person.

Amrywiol ac atodol

34 Datganiadau neu wybodaeth anwir neu gamarweiniol

- (1) Mae person—
- (a) sy'n gwneud datganiad neu osodiad arall o dan y Rhan hon sy'n anwir neu'n gamarweiniol gan wybod neu gredu ei fod yn anwir neu'n gamarweiniol, neu
 - (b) sy'n rhoi gwybodaeth anwir neu gamarweiniol o dan y Rhan hon gan wybod neu gredu ei bod yn anwir neu'n gamarweiniol,
- yn cyflawni trosedd.
- (2) Mae person sy'n euog o drosedd o dan is-adran (1) yn agored o'i gollfarnu'n ddiannod i ddirwy.

35 Canllawiau gan Weinidogion Cymru

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru ddyroddi canllawiau i awdurdodau lleol o ran cyflawni eu swyddogaethau o dan y Rhan hon.
- (2) Rhaid i awdurdodau lleol roi sylw i unrhyw ganllawiau a ddyroddir o dan is-adran (1).

36 Pwerau i godi taliadau: atodol

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys pan fo awdurdod lleol yn bwriadu codi tâl o dan adran 6 neu 13.
- (2) Cyn codi'r ffi, rhaid i'r awdurdod lleol lunio a chyhoeddi polisi ar ffioedd.
- (3) Wrth bennu ffi at ddibenion adran 6 neu 13 mae'r awdurdod lleol—
- (a) yn gorfod gweithredu yn unol â'i bolisi ar ffioedd,
 - (b) yn cael pennu ffioedd gwahanol ar gyfer achosion gwahanol neu ddisgrifiadau gwahanol o achos, ac
 - (c) yn cael penderfynu nad oes angen talu ffi mewn achosion penodol neu ddisgrifiadau penodol o achos.
- (4) Wrth bennu ffi at unrhyw un neu ragor o'r dibenion hyn, ni chaiff yr awdurdod lleol gymryd i ystyriaeth unrhyw gostau y mae'n mynd iddynt wrth arfer—
- (a) ei swyddogaethau o dan unrhyw un neu ragor o adrannau 15 i 25, neu
 - (b) unrhyw swyddogaethau o dan unrhyw ddarpariaeth o'r Ddeddf hon o ran safle nad yw'n safle rheoleiddiedig.
- (5) Caiff yr awdurdod lleol ddiwygio'i bolisi ar ffioedd ac, os yw'n gwneud hynny, rhaid iddo gyhoeddi'r polisi fel y'i diwygiwyd.

37 Cofrestrau trwyddedau safle

- (1) Rhaid i bob awdurdod lleol gadw cofrestr o drwyddedau safle a ddyroddwyd ar gyfer tir a leolir yn ardal yr awdurdod lleol.
- (2) Mae'r gofrestr i fod yn agored i'r cyhoedd gael edrych arni ar bob adeg resymol.
- (3) Os yw awdurdod lleol o dan adran 27 yn cofnodi amrywiad ar unrhyw un o amodau y drwydded safle, rhaid i'r awdurdod lleol gofnodi'r ffaith honno yn y gofrestr trwyddedau safle.

38 Tir y Goron

Mae'r Rhan hon yn gymwys i dir nad y Goron yw ei berchennog hyd yn oed os oes buddiant yn y tir yn perthyn i'w Mawrhydi yn hawl y Goron neu yn hawl Dugaeth Caerhirfryn, neu i Ddugaeth Cernyw, neu yn perthyn i adran o'r llywodraeth neu'n cael ei ddal mewn ymddiriedolaeth ar ran Ei Mawrhydi at ddibenion adran o'r llywodraeth.

39 Dehongli

- (1) Yn y Rhan hon—
 - ystyr “awdurdod tân ac achub” (“*fire and rescue authority*”), o ran unrhyw dir, yw'r awdurdod tân ac achub o dan Ddeddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004 i'r ardal y lleolir y tir ynddi;
 - ystyr “gorchymyn datblygu” (“*development order*”) yw gorchymyn a wneir o dan adran 59 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.
- (2) Pan fo tir nad yw'n fwy na chyfanswm o 400 o fetrau sgwâr o ran ei arwynebedd yn cael ei osod o dan denantiaeth a wnaed gyda golwg ar ddefnyddio'r tir fel safle rheoleiddiedig, at ddibenion y Rhan hon ystyr “perchennog”, o ran y tir, yw'r person y byddai ganddo hawl i feddiant ar y tir heblaw am hawliau unrhyw berson o dan y denantiaeth honno.
- (3) Mae unrhyw gyfeiriad yn y Rhan hon at wneud gwaith yn cynnwys cyfeiriad at blannu coed a llwyni a gwneud gwaith arall i gadw neu i wella amwynder tir.
- (4) Mae unrhyw gyfeiriad yn y Rhan hon at ganiatâd cynllunio i'w gymryd fel cyfeiriad at ganiatâd cynllunio p'un a yw wedi ei gyfyngu mewn unrhyw ffordd ai peidio neu'n ddarostyngedig i unrhyw amod neu gyfyngiad, ac mae unrhyw gyfeiriad yn y Rhan hon o'r Ddeddf hon at ganiatâd cynllunio yn cynnwys cyfeiriad at ganiatâd cynllunio y bernir ei fod wedi ei roi neu a roddwyd ar ddynodi parth menter o dan Atodlen 32 i Ddeddf Llywodraeth Leol, Cynllunio a Thir 1980.